

ע"פ 7470/15 - המערער: ערן מלכה נגד המשיבה: מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לעורורים פליליים

ע"פ 7470/15

לפני: כבוד השופט י' דנציגר

כבוד השופט צ' זילברטל

כבוד השופט מ' מזוז

המערער: ערן מלכה

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דיןו של בית המשפט המחוזי בירושלים בת"פ 44139-07-15 שניתן ביום 20.9.2015 על ידי כב' השופט עקב צבן

תאריך הישיבה: א' באיר התשע"ו (9.5.2016)

בשם המערער: עו"ד דרור אריד-אלון; עו"ד יניב שגב; עו"ד גיא זאבי, עו"ד חן אשואל

בשם המשיבה: עו"ד אריה פטר, עו"ד קרן אלטמן

פסק דין

עמוד 1

כל הזכויות שמורות לאתר פסק דין - verdicts.co.il

ערעור על גזר דיןו של בית המשפט המחויז בירושלים בת"פ 44139-07-15 שניתן ביום 20.9.2015 על-ידי כב' סגן הנשיא י' צבן, בגין נגזרו על המערער עונשים של שמנוה שנות מאסר בפועל ושנתיים מאסר על תנאי למשך שלוש שנים.

פרק

1. ביום 15.5.2015 הוגש כתב אישום נגד המערער ושישה אחרים. ביום 4.6.2015 נערך ונחתם בין המשיבה לבין המערער הסדר טיעון, במסגרתו הוסכם כי המערער יודה בעבירות המียวחות לו, והצדדים יטענו לעונש באופן חופשי. בעקבות הסדר הטיעון, הוגש ביום 10.6.2015 כתב אישום מתוקן (להלן: כתב האישום המתוקן) בו יוחסו לumaruer 11 אישומים. בית המשפט המחויז (כב' השופט מ' סובל) הרשע את המערער על-פי הודהתו בכל העבירות שייחסו לו בכתב האישום המתוקן, והן: שיש עבירות של גילוי בהפרת חובה לפי סעיף 117 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); תשע עבירות של מרמה והפרת אמון לפי סעיף 284 לחוק; ארבע עבירות של הוצאה מסמך ממשמורת לפי סעיף 267(ב) לחוק; עשר עבירות של שבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק; ארבע עבירות של לקיחת שוחד לפי סעיף 290 לחוק; ארבע עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות חמימות לפי סעיף 415 סיפה לאו.

2. פרטיו האישומים תוארו בהרחבה בגזר דיןו של בית המשפט המחויז, ולהלן יובאו עיקרי הדברים בלבד. על-פי עובדות כתב האישום המתוקן, המערער, ליד 1975, היה בעת האירועים המתוארים קצין במשטרת ישראל בדרגת רב-פקד, בעל השכלה משפטית, ושימש כראש צוות ביחידת הארץ למאבק בפשיעה הכלכלית (להלן: יאל"כ). כמתואר בחלק הכללי של כתב האישום, המערער קשור קשר עם רונאל פישר (להלן: פישר), עורך דין בעל שם וקשרים ענפים, במסגרתו העביר המערער לפישר שלא כדין, בין היתר באמצעות ערוץ תקשורת סודי שקיימו ביניהם, מידע מחקרות סמיות וגליות, נסחיו שאלות מתוך חוקיות עתידיות, התראות לגבי מעזרים צפויים וכיוצא באלה. מידע זה הועבר בחלקו לצדים שלישיים בעבר תשלום, בו התחלקו פישר והמערער (לאחר שהפרישו אחוז מסוים לעוזרת האישית של פישר, אשר פעלה כගורם מתוקן), או בתמורה לכך שייסכו את שירותו המשפטיים של פישר. בחלק מהמקרים, פישר והמערער הציגו מצגי שווה בפני נחקרים פוטנציאליים בדבר חוקיות אשר כביכול מתנהלות בעניהם, על מנת לקבל סכומי כסף גדולים בתמורה לכך שיסייעו לאוטם נחקרים לכאורה. כתוצאה לכך, נפגעו חוקיות שנותלו על-ידי המשטרה ויחידות אכיפה אחרות.

3. בהמשך, לאחר הרשותו של המערער, הופרד הדין בעניינו מהדין בעניינים של הנאים האחרים בפרשה. במהלך הטיעון לעונש בעניינו של המערער, שהתקיים ביום 6.9.2015 בפני כב' סגן הנשיא י' צבן, הגיע המשיבה לבית המשפט כתב אישום נוסף שכותרתו "כתב אישום מתוקן בשנית" (להלן: כתב האישום המתוקן בשנית), אשר הוכן במסגרת התקן המתנהל בעניינם של האחרים (ת"פ 28759-05-15), ואשר כלל שינויים מסוימים בתיאור העבודות שהובילו לו לעומת כתב האישום המתוקן שבעובdotio הודה המערער. אף בכתב האישום המתוקן בשנית רשום המערער כנאשם מס' 1, ובצד שמו צוין כי עניינו הופרד.

גזר דיןו של המערער ניתן ביום 20.9.2015.

4. בגזר דין, עמד בית המשפט המחויז על פרטיו הסדר הטיעון שגובש בין המערער לבין המשיבת, בגדירו נקבע כי המערער ימסור את כל המידע הדוע לו, יודה בעבודות כתב האישום המתוקן, ירושע, והצדדים יטנו לעונש באופן פתוח. ציוין, כי המערער התחייב להוציאו למח"ש כל עזרה לשם פענוח העבירות הנחקרות בתיק, להתייצב ולהעיד עדות אמת, וכי, מנגד, המשיבת התחייבתה שלא לנ��וט נגד המערער אמצעי אכיפה וחילוץ כלכליים או לפגוע בפנסיה לה הוא זכאי. כמו כן, התחיחס בית המשפט המחויז למסמך "הבנייה דינונית" שצורך להסדר הטיעון (להלן: הנספח), אשר כלל הסכומות באשר לטענות עובדותיות נקודתיות שביקשה ההגנה להעלות, לגביון התחייבות המדינה להסכים או שלא להתנגד. בוגדר כך הוסכם, בין היתר, כי המערער תרם רשות למשטרה במסגרת תפקידיו השונים; כי בשלבי החקירה מסר המערער גרסה שהיא בה להפלילו ולהפליל אחרים, מבליל לבקש תמורה וambil שבותחה תמורה; כי במסגרת הסדר הטיעון מסר המערער גרסה מלאה אודוט מעורבותם של גורמים שונים בעבירות פליליות מבלי שביקש הקלה בעונש (למעט ההסדר הנוגע לזכויותיו הכלכליות); כי מרבית כספי השוחד נותרו בידי פישר; כי פישר הוא מוחלל העבירות (כשהמעערער מבצע בצוותא שנטל בביצוע חלק משמעותית בהיותו איש משטרה בתפקיד).

5. בית המשפט המחויז בחר את המקירה על-פי המנגנון התלת-שלבי לקביעת העונש, שראשו בקביעת האם העבירות בגין הורשע מהוות אירוע אחד או מספר אירועים נפרדים; המשכו בקביעת מתחם הענישה הראו לפיקד (א) לחוק; וסופה בגישה העונש הראו בטור המתחם, תוך שיקול הנסיבות הרלבנטיות כאמור בסעיף (ב) לחוק.

באשר לשלב הראשון, קבע בית המשפט המחויז כי מדובר בתכנית עברינית אחת שركמו המערער ופישר, שבה מילא כל אחד מהם תפקיד מוגדר, וכי במונחי מבחן "הקשר הדוק" שעצוב בפסקיקה, מתקיים קשר הדוק בין הפגיעה השונות שנגרמו, כאשר הקורבן העיקרי הוא הציבור והאינטראס המרכזי שנפגע הוא תקינות השלטון וטוර המידות בקרבת אנשי אכיפת החוק. لكن נפסק, כי לכואורה ניתן היה לקבוע שהזוהו אירוע אחד. אלא שמנגד מדובר בשורה של מקרים שאירעו לאורור חדשניים ארוכים, כלפי אנשים שונים, שכhalbלם בוצעו עבירות שונות שגרמו לתוצאות שונות. לבסוף הוחלט לחלק את המקרים על-פי אופיים, שככל אחד מהם מצריך קביעת מתחם הענישה נפרד: הראשון ביחס לאיםומים 1, 6, 7, 8 ו-11, שעיקרם שיבוש מהלכי משפט וubarot נספנות (להלן: מתחם הענישה הראשון); השני ביחס לאיםומים 2, 3, 4 ו-5, שככלו גם עבירה חמורה של לקיחת שוחד (להלן: מתחם הענישה השני); והשלישי ביחס לאיםום 10, שעניינו שיבוש מהלכי משפט בחקירה במח"ש (להלן: מתחם הענישה השלישי). צוין כי יש להביא בחשבון כי הגם שהוגדרו שלושה מתחמי ענישה בלבד, עליהם לשקוף את המעשים הרבים בהם הורשע הנאשם.

6. בבואה לקבוע את מתחמי הענישה, עמד בית המשפט המחויז על העריכים החברתיים שנפגעו מ被执行 העבירות, על מדיניות הענישה הנוגאת ועל הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות. בית המשפט המחויז קבע כי נפגעו עריכי היסוד של "סדר חברתי תקין, מדינה נאורה, התנהלות נכונה של המינהל הציבורי, טוהר מידות ואמון הציבור". הודגש כי נפגע הערך הבסיסי של טוהר ההליך החקירתי והשיפוטי, דווקא מצד מי שקיבל לידי חומרם רגשים שנועד לחשוף שחיתותם ולבערן, באופן שהזיך הן לחקירות הספציפיות והן לאמון הציבור במשטרת הכלל. באשר למדיניות הענישה הנוגאת, ציין בית המשפט המחויז ביחס לפסקי הדין שהגיאו הצדדים, אשר עסקו באנשי ציבור ומטרה שסרחו, כי העונשים שנגזרו בהם נעו על-פי נסיבות כל מקרה בין שלוש שנים מס'ר. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, ציין בית המשפט המחויז לחומרה כי המעשים העבריניים נעשו בתוככי המשטרה, באופן שיטתי ולאורר תקופה ארוכה; כי אף-על-פי שפישר היה מוחלל העבירות, המערער, ששימש כ"חפרפרת", היה בחלק מהמקרים היוזם בעצמו; כי המערער

היה מודיע לאורך כל הדרכ לפסול במעשו, בהיותו קצין משטרת בכיר בתפקיד רגיש, בעל השכלה משפטית וכישרונות מוכחים, וכי שף נלמד מהעובדה שיצר מערך סודיות לצורך העברת המידע לפישר; כי מצוקתו הנפשית של המערער נוצרה רק עת שהפרשה נחשפה; וכי המערער ניצל את מעמדו, תפקידו וכוחו לביצוע העבירות, וגם אם נצל' עשה זאת בנפש חפצה. לפחות, ציין בית המשפט המחויז כי לזכות המערער התקבלו סכומים של מאות אלפי שקלים כושחד, אולם הוא נטל בפועל רק חלק מזעיר מתוכם. נוכח האמור, העמיד בית המשפט המחויז את מתחם הענישה הראשון על 5-2 שנים מסר, את מתחם הענישה השני על 5-9 שנים מסר, ואת מתחם הענישה השלישי על 8-12 חודשים מסר. מתחם הענישה המשוקל הועמד על 6-10 שנים מסר.

7. בית המשפט המחויז המשיך ובחן את נסיבותו של המערער שבין קשרות לביצוע העבירה. בתוך זאת, הודהש כי תקופת מסרו של איש משטרת בכיר, אשר היה אחראי לכליאותם של אחרים, צפופה לכלול לפחות בחלקה מסר בתנאי בידוד לצורך ההגנה עליו, מה שמעמיד את הקושי שיגרום למערער עונש זה. עוד צוין כי מהראיות עליה שממסרו של המערער יפגע באופן קשה לבני משפחתו, וכי ההרשעה עצמה גרמה לנזק אישי ומשפחתי למערער ולפטרוינו מהמשטרה (אף שהסדר הטיעון אמר לשמר על זכויותיו כगמלאי). נקבע כי משך מספר חודשים חקירה לא מירע המערער לשփ פועלה, כשבתקופה זו סבל מיסורי נש (כעולה מסיקום אשפוז שהגיש), וכי בהמשך חלה תפנית בגישתו והוא החל לשתק פועלה באופן מלא, להודות בפשעיו ולמסור מידע באופן שתרם לריבוט לפיצוח הפרשה. כמו כן, הודהש כי עד להיכרותו עם פישר, המערער מילא תפקידים חשובים במשטרת, התנהגותו הייתה חיובית ביותר והוא התאפשר ברצונו לסייע לחברה ולסבבתו בלי לקבל תמורה. בהתחשב בכל זאת, נקבע כי אין מקום לסתות לפחות או לחומרה ממתחם הענישה. רקע מודיעותו של המערער במעשו, הבנת הפסול בהם והנזק החמור שגרם, קבוע בית המשפט המחויז כי הCPF נושא לכיוון הרף העליון בגין מתחם הענישה, אך קבוע כי יש להביא בחשבון את הנסיבות המקولات שצינו לעיל. לפיכך, הוטלו על המערער מסר בפועל לתקופה של שמונה שנים; ומסר לתקופה של שנתיים בתנאי שבמשך שלוש שנים מיום שחררו לא יעבור עבירה מסווג פשע.

הערעור

8. ככל גזר דין של בית המשפט המחויז הוגש הערעור דנא, במסגרת מבחן המערער לקצר באופן משמעותי את עונש המסרו בפועל שהוטל עליו. טענות המרכזית של המערער גורסת כי נפלה שגגה בגין גזר הדין כשהוא ניתן בהתבסס על עובדות כתוב אישום שהמערער לא הורשע בו – בעוד שהמערער הודה במסגרת הסדר הטיעון בעבודות "כתב האישום המתוקן", אשר הוגש לבית המשפט ביום 10.6.2015, והורשע עוד באותו היום בהתאם להודאתו, נטען כי בית המשפט המחויז שגזר את דיןו של המערער, הסתרמרק דוקא על "כתב האישום המתוקן בשנית", אשר לטענת המערער נספו בו לחלק מהאישומים טענות ונסיבות עובדיות חמורות.

9. לצורך ההמחשה, צורפה להודעת הערעור טבלה המשקפת את ההבדלים בתיאור העובדיות וטענות המשיבה בכל אחד משני כתבי האישום, וכן ציטוטים מטור גזר דין, הנשענים על דברים שצינו אך ורק בכתב האישום המתוקן בשנית. עליה, כי מגזר דין משתמע שהמערער הורשע, בין היתר, בעבירות ניסיון לקבלת שוחד לפי סעיף 290(א) בנסיבות סעיף 25 לחוק. אולם, סעיף זה אינו מייחס למערער בכתב האישום שבעובדותיו הורשע, אלא אך ורק בכתב האישום המתוקן בשנית. כמו כן, גזר דין מיחס למערער נסיבות המופיעות בכתב האישום המתוקן בשנית, למרות שלא הופיעו בכתב האישום המתוקן, על-פיו הורשע, ובזה: הקביעה כי העביר "מידע מודיעיני"; הקביעה העובדתית במסגרת תיאור האישום המתוקן, לפיה המערער "הפיצר בפיישר לזמן את [פלוני - צ.]."] אליו כדי שיביא חבילת" (עמ' 6 לגזר דין); וקביעות עובדיות המופיעות במסגרת תיאור האישום האחד עשר, לפיה: "במהלך שנת 2013 היה [המערער -

צ.ג.] אמון מתווך תפקידו על חקירת חשד שוד לבקרים בתאגידי מים הקשורים לתל-אביב. [המערער – צ.ג.] מסר לפישר מידע על החקירה הסמואה ועל מועד ה'פרוץ', בו היה אמרו [אלמוני – צ.ג.] להיעצר. פישר עשה שימוש במידע זה, הציג כביכול מסמכים בפני [אלמוני – צ.ג.] ובפני מנהל נספּ בחברה וכדי לחתם שוד לשוטרים ולסגור התקיק קיבל 150,000 דולר במזומנים. בהמשך קיבל פישר סכום כסף גדול נספּ" (עמ' 8 לגזר הדין).

המערער טוען כי העובדה שבית המשפט המחויז התבפס על עובדות חמורות שבhan הוא לא הודה ובגין אף לא הורשע, פגעה בו באופן ממשי. המערער מוסיף כי אמנים אין לדעת באיזה אופן השפיעה ההסתמכות על כתוב האישום המתוקן בשנית על החלטת בית המשפט המחויז בדין דינו, אך טוען כי בהתאם לאמות המדינה הנשקלות על-ידי בית המשפט הגוזר את הדין, ונוכח העובדות החמורות באופן ייחסי של כתוב האישום המתוקן בשנית לעומת המפורט בכתב האישום המתוקן, חזקה שהושת עליו עונש חמור יותר כתוצאה מכך.

10. בין יתר טענותיו של המערער, טוען כי על בית המשפט המחויז היה לקבוע כי הפרשה עוסקת באירוע אחד לצורך קביעת מתחם העונש, ולא בשלושה אירועים נפרדים. בהקשר זהטען המערער כי כלל העבירות שביצעו נבעו מאותה "תכנית עברינית" מתוכנת ושיטתי, כפי שאף ציין בית המשפט המחויז בעצמו, והפנה לפסיקה. המערער הדגיש את חשיבות העניין, על שום כך שבבחינת מספר אירועים בנפרד נוטה להניב מתחם ענישה גבוהה יותר מאשר בחינת "אירוע אחד" כולל.

11. טענה נוספת מפנה המערער כלפי מתחם הענישה (השוקלל). כנטען, המתחם שנקבע אינם תואם את רמת הענישה הנוגגת במקרים דומים (שפורטו בכתב הערכו), כאשר העונשים שנגזו בהם נעו בין עשרים וחמשים ל-6.5 שנים מאסר בפועל. כמו כן, טוען כי מתחם העונש שנקבע אינו רחב דיו, ובכך אינם אפשר גמישות בקביעת העונש בגין המתחם, על בסיס נסיבותיהם האישיות של עבריינים שונים המואשמים באותו עבירות. המערער מוסיף וטוען, כי בעת קביעת מתחם העונש התעלם בית המשפט המחויז מנקודת קולא הקשורה בביצוע העבירה, הקבועה בסעיף 40(א)(2) לחוק, והוא החלק המשני באופן ייחסי שמילא המערער בביצוע העבירות לעומת חלקו הדומיננטי של פישר.

12. המערער טוען כי אף אם יתקבל מתחם העונש שקבע בית המשפט המחויז, הרי שנוכח נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, היה מקום לקבוע עונש פחות בחומרתו בגין המתחם. המערער מצין כי בית המשפט המחויז אכן מנה בגזר דין כמו וכמה נסיבות לkolal (כפי שפורט מעלה), אך לא העניק להן את משקלן הראוי, בעוד מקביעת עונש כולל המצוី ברף העליון של המתחם – עשר שנות מאסר, המורכבות משנונה שנות מאסר בפועל ושותיים מאסר על תנאי. בין הנסיבות כאמור, מדגיש המערער את שיתוף הפעולה עם הרשות, התחביבתו להעיד במשפטם של אחרים ככל שיידרש לכך, את תרומתו המכרצה לקידום החקירה, את הودאותו במסגרת הסדר טיעון ואת העובדה שוחרר למוטב. בנוסף, טוען המערער כי היה מקום לחרוג לkolal מתחם העונש ההולם, בהתבסס על שיקולי שיקום וכן שיקולי חסד וرحمים, נוכח הפנמותו של המערער את חומרת מעשיו וממצוי לתקנם. נטען, כי על בית המשפט להעביר בפסקיקתו מסר ברור, לפיו מי שנכשל, גם אם כישלונו היה קשה, אך מתעשת ומשתף פעולה באופן מלא ואמיתי עם רשותות החוק, יזכה להתחשבות של ממש בעת גזירת דין. בכך ייווצר תמרץ לשיתוף פעולה ומוסר מידע ויפחת הנזק לציבור.

13. בדיון בערעור חזר בא-כח המערער על נימוקיו. מנגד, טוען בא-כח המשיבה כי אמנים מתקיימות נסיבות הפעולות לטובתו של המערער, אך ישנן נסיבות מובהקות לחומרה ובهن הצורך בהרתעת הרבים. בא-כח המשיבה הוסיף כי כתוב

האישום המתוקן בשנית הוגג לבית המשפט המחויז בידיעתו וב הסכמתו של בא-כוחו דאז של המערער (טענה עליה חלק בא-כוחו הנוכחי של המערער), וכי ספק אם עונשו של המערער הוחمر כתוצאה מהעובדת האמור עמד לנגד עני בית המשפט. עוד טען בא-כוח המשיבה, כי על-פי מבחן התוצאה לא ניתן להגיד את מעשיו של המערער כאירוע אחד, וביחס למדיניות העונישה הנוגגת טען כי קשה להשווות בין מקרה זה למקרים אחרים בהתחשב בסוגם הייחודיים, ובهم תפוקידו של המערער במשטרה. כמו כן טען בא-כוח המשיבה, כי שיטוף הפעולה מצד המערער החל לאחר שהפרשה החלה להיחשף ונפרצו מכשירי הטלפון הסלולריים של המעורבים בה, ולא בתחילת חקירותו. כן נטען, כי אף-על-פי שהמערער נמנע מהחזקיק במרבית הכספיים בהם זכה כתוצאה מעשי העבירה שביצע, הם הוחזקו בידי פישר ועמדו לרשותו. לפיכך, נטען כי לא ניתן לומר שהעונש שנגזר על המערער סוטה באופן ניכר מהעונש הרואיו בעקבות מעשי.

דין והכרעה

14. לאחר עיון בכתב הערעור ושמיעת טענות הצדדים בדיון, הגיעו לכל מסקנה כי דין הערעור להתקבל, באופן שעונש המאסר בפועל יועמד על שבע שנים (עונש המאסר המותנה שנפסק יעמוד על כנו).

15. בכלל, ידוע כי ערכאת הערעור אינה גנטה להערב בעונש שהושת על-ידי הערכאה הדינונית אלא בהינתן נסיבות חריגות או כאשר חלה סטייה ברורה ממדייניות העונישה הרואיה (ע"פ 334/14 האס נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (31.3.2015); ע"פ 4528/13 מוחמד נ' מדינת ישראל, פסקה 20 (22.9.2014), והאסמכתאות הנזכרות שם). ואולם, נראה כי מקרה זה מעלה טעם ממש המציר תיקומו של גזר הדין, הנוצע בכך שבית המשפט המחויז התבפס בגזר הדין על נוסח כתוב אישום שלא בעובdotיו הורשע המערער. אין חולק כי בעוד שהמערער הודה במסגרת הסדר טיעון בעובdotות המஸמר שכונה "כתב האישום המתוקן", גזר הדין כולל התיחסות לקטעים הלוקחים מתוך "כתב האישום המתוקן בשנית", ויש לקבל את טענת המערער כי יש בקטעים אלה כדי לשווות לעמיוו חומרה העולה על חומרת המעשים המתוארים בכתב האישום שבעובדותיו הודה. נראה כי מקורה של הטעות הוא בכך שבית המשפט המחויז דיהה את כתב האישום המתוקן בשנית כאילו לפיו ניתנה ההרשותה, שכן בפתח גזר הדין מצינו כי "ביום 4.6.2015 נערך ונחתם בין המאסמה לבין הנאשם הסדר טיעון בעקבותיו הוגש כתב אישום מתוקן בשנית וביום 10.6.2015 הורשע הנאשם על-פי הodataו באחד-עשר אישומים" (עמ' 2 לגזר הדין; ההדגשה אינה במקור - צ.צ.). מכל מקום, ברור כי לא היה מקום להסתמך על תיאור עובדתי שלא בגין הורשע המערער, וספק רב אם היה מקום להציג לבית המשפט, בגדר דין בעניינו של המערער, את "כתב האישום המתוקן בשנית", אשר הוקן במסגרת הליך שהמערער כבר לא היה צד לו. ככל שבעל זאת ביקשה המאסמה להגיש מסמך זה, הכריה נוספת המוגשת בשלב הטיעונים לעונש, היה עליה לעמוד בתנאי סעיף 40(ב)(2) לחוק, ולنمוק מדויק ראווי ונitin לעשות כן. נמצא כי די בעניין זה כדי להצדיק הקלה מסוימת בעונש שנגזר על המערער.

16. טעם נוסף שיש בו לחזק את המסקנה בדבר הצורך להקל בעונש, הוא התנהלותו של המערער מאז החל לשתף פעולה עם הרשויות. המערער מביע חרטה, והוכיח זאת בכך שסייע בחשיפת מידע על מעשיו ועל מעשייהם של אחרים וב הסכמתו להודות במעשים שייחסו לו באופן שיחסר עלויות חקירה ומשפט. אולם ניכר שבית המשפט המחויז כבר הביא בין שיקולי את תרומתו של המערער לקידום החוקה וההילך, עת שקבע את העונש הולם תוך מתחם העונישה, אך נראה שההתוצאה שהתקבלה משקפת ביטויו מעט מוגבל של ההתחשבות בשיקול זה. אכן, מי שחתטא אמר לשאת בתוצאות מעשי, וכגדול הسطיה מדרך הישר יש להחמיר בעונש. אלא שבහינתן קיומה של העבירה כמעשה עשי, יש מקום לבטא בתוצאה העונשית את עובדת שיתוף הפעולה של העבריין עם גורמי החוק לאחר שנטפס בקהלתו, גם

בתקווה שהיא בכר לעודד אחרים לנוהג באותה הדרך. כיוון שאין זה תפקידה של ערכאת הערעור לקבוע את העונש ההורם כעומדת בפניו לוח חלק, אלא אף לבחון אם העונש שנפסק סוטה ממנה באופן מובהק, יש להסתפק בהתרשות כללית זו, שכאמור מצטרפת כחיזוק לטעם העיקרי שצוין להפחיתה בעונש. מעבר לכך, אין ממש בטענה כי לא ניתן משקל ליתר הנסיבות לקולא הקשורות בביצוע העבירה, כאשר בגיןו לטענת המערער, העונש שנפסק לבסוף אינו מצוי ברף העליון של מתחם העונשה שנקבע, המגיע לעשר שנות מאסר בפועל.

17. באשר לטענת המערער כי בית המשפט המחווי שגה בכר שביסס את מתחם העונש על חלוקת המיעשים המיויחסים לו לשולשה אירועים נפרדים, ולא בחן אותם כאירוע יחיד, יפים דבריו של המשנה לנשיאה א' רובינשטיין אשר נאמרו לאחרונה בהחלטתו בדנ"פ 2999/16 מזרחי נ' מדינת ישראל (22.5.2016), לפיהם: "זומני כי לשאלת אימתי עסקין באירוע אחד ואימתי במספר אירועים, כאשר עסקין בפרשא פלילת רבת התקף, לא תיתכן 'תשובה מחייב', והיא תלויה – גם בהגדירות המשוכילות ביותר – בנסיבות המקרא ובמບטו הכלול של בית המשפט על הפרשה. לשיקול הדעת ועוד מקום מובהק, ובית המשפט ישකול אם צריך הוא להיכנס ל'פרטנות חשבונאית' או לקבוע שורה תחתונה ראייה" (פסקה צז). בין היתר מטעם זה נפסק כי לא בהכרח ידרש בית משפט זה בגדרו של ערעור לשאלה האם מדובר באירוע אחד או במספר אירועים, מה גם שבית המשפט רשאי לקבוע עונש כולל אחד לכל העבירות (שם, פסקה כו, והאסמכתאות הנזכרות בה). כאמור בזאת הדיון, אמן המדבר בשרשראת עבירות אשר חוט מקשר ביניהן, ועל פניו אפשר היה גם להגדירן כמקומות אירוע אחד לצורך קביעת מתחם לעונש. אולם, אין בכר לשיקול מעיקרים אופני חלוקה אחרים והדבר נתנו לשיקול דעתו של בית המשפט, אשר מצא לנכון לשים דגש על כמות העבירות הרבה בגין הורשע הנאשם, הימשכות התקופה שלاورכה בעברו העברי, והיותם של צדדים בלתי תלויים מעורבים בכל מקרא ומקרה. החלוקה שנעשתה, המתבססת על סוג העבירות שנבערו בכל אחד מהאישומים, היא סבירה, ואני מחייבת התערבותה בדיון. מכל מקום, הבחינה העיקרית בשלב הערעור היא בחינותו של העונש הסופי ולא בכל מקרא מתחייבת התייחסות לכל רכיב ורכיב ממרכיבי שיקול הדעת הנוגעים למלאכת העונשה.

18. גם שאר הטענות שהעלתה המערער, דין להיחות. הפרשה שלפנינו, אשר זכתה לכינוי "פרשת רונאל פישר", בולטת בחומרתה בכל הנוגע לשחיתות עובדי ציבור, בפרט מצד גורמי אכיפה האמורים להילחם בה. המערער, אשר מילא תפקיד בכיר ביחידה משטרתית מובחרת, מעלה באמון הציבור בשעה שמסר מידע רגיש, אשר ידע כי יתגלגל לידיים של חשודים בפלילים, בתמורה לדמי שוחד, וגרם במעשה נזק לא רק לחקירות שנערכו נגד אותם חשודים (ושחלקו אף נהיל על-ידו), אלא גם לחקירות עתידיות ולתקודמה של מערכת אכיפת החוק בכלל. גם שהמערער לא היה היוזם העיקרי של התכנית העברינית, חלקו בה לא היה שלויל כל עיקר, כמו גם חלקו בשלל שהושג בתמורה למידע (בין אם לבסוף הועבר סכום כסף ממשמעותו לידי ובין אם לאו). לפיכך, בשקלול הנسبות נראה כי אין לקבל את הטענה כי בית המשפט סטה ממדיניות העונשה הנוגגת, כאשר יש להציג שבסוג זה של עבירות ממילא הרבה השונות בין מקרא אחד למשנהו. כמו כן, אין לקבל את טענת המערער כי נדרש היה לחרוג לקולא מתחם העונשה משיקולי שיקום (העונש שנקבע אף אינו מצוי ברף התחתון של מתחם).

19. בשולי ערעורי טוען המערער כי המשיבה לא קיימה את הסדר הטיעון שגובש ביניהם, בכר שבמהלך הצגת טיעוניה לעונש חזרה בה מהסתכנות עובדיות שנכללו בנספח, ובעיקר בכך שהתגנערה מהתחייבות להימנע מלפגוע בדמי הפסיכיה של המערער. לא מצאתי כי אכן התקיימה חריגה של ממש הנוגעת להסתכנות העובדיות שפורטו בנספח. באשר לטענה בדבר אי-פגיעה בזכויות הפסיכיאניות של המערער – بطري שערעור זה אינו המוגרת המתאימה להכרעה בעניין, ככל שעדין לא נמצא לו פתרון.

20. נוכח כלל האמור, אם תתקבל עמדתי, עונשו של המערער יעמוד על שבע שנים מאסר בפועל חלף תקופת המאסר בפועל שגזר עליו בית המשפט המחוזי. עונש המאסר על תנאי שנגזר על המערער יעמוד על כנו.

ש ו פ ט

השופט מ' מזון:

1. חוששתי שאין בידי להציג למסקנת חברי השופט צ' זילברטל, לפיה יש להקל בעונשו של המערער.

2. ארבע עבירות של לקיחת שוחד, ארבע עבירות של קבלת דבר מרומה בנסיבות חמימות, תשע עבירות של מרמה והפרת אמונים, עשר עבירות של שיבוש מהלכי משפט, שש עבירות של גילוי בהפרת חובה, ארבע עבירות של הוצאה מסמך ממשמות ושלוש עבירות הלבנת הון. זהו "שלל" העבירות, הבלתי יאמן כמעט, בהן הורשע המערער, על פי הודהתו.

3. חסド עשה חברי עם המערער כאשר הסתפק בתיאור מאד תמציתי, בפסקה קצרה אחת (פסקה 2), של מעליו של המערער הכלולים ב- 11 אישומים מפורטים המשתרעים על פני כתוב אישום המחזיק יותר מ- 30 עמודים. גם אני לא עומד כאן על המסכת הארוכה והמסועפת של מעשי המערער המפורטים בכתב האישום ובגזר הדין, ואספק אך ביציטוט קצר מתוך החלק הכללי של כתב האישום:

"6. נשם 1 [המערער - מ.מ.], אשר שימש בתקופה הרלוונטית לכתב האישום קצין חקירות מנוסה, עורך דין בהשכלתו, אוצר בידיעתו, בתקוף תפkidio, סודות כמוסים של יחידות החקירה הרגשות ביותר ביחס לתב 433 ויחידות חקירה נוספת, בין מחקירות אותן ניהל בעצמו ובין מלאה עליהם למד מעמידתו. במהלך שירותו ארוך השנים נחשף נשם 1, בין היתר, למידע מודיעיני רגש ביותר, שחשיפתו עלולה לפגוע באינטרסים ציבוריים מן המעלה העליונה, פרטיהם רגשים מתוך המידע האמור שהחזק נשם 1 באנמנות מכוח תפkidio, הוא חלק לאויר התקופה הרלוונטיית לכתב האישום עם נשם 2, אשר הפר להיות לו לשותף סוד לצורכי קידום ענייניהם הכלכליים המשותפים. נשם 1 לא בחול בשיבוש חקירות סמיות רגשות להן היה שותף ובמכירת מידע מתוקן תמורה בצע כסף, תוך פגיעה קשה בערבי המשטרה.

7. נשם 2 [עו"ד רונאל פישר - מ.מ.], עו"ד בהשכלתו, אדם מרשות היבט בקהלים שונים, ניצל את מעמדו הציבורי, קשריו הענפים וכישורי כדי לסחור במידע, תוך שהוא אינו בחול במשדי שיבוש חקירה חזרים ונשנים של חקירות סמיות ורגשות ביותר ...

8. לאחר שמעליהם החלו להיחשף ונפתחה נגדם חקירת מה"ש, פעלו נאים 1 ו-2 באופן נמרץ לשבש אף את חקירתם הם במתח"ש, אף הצליכו בשלב המוקדם של החקירה באופן חלק - אך אפקטיבי לעשות כן, עד כדי כך שלאורך מספר חודשים נקלעה החקירה למבי סתום, שנפרץ בסופו של דבר עם הצלחת גורמי החקירה לבצע חדירה למכשדים הנידיים של נשם 1 ו-ע'.

...
14. באמצעות השיטה המתוארת לעיל, הביאו הנאים 1 ו- 2 לפגיעה בחקירות - הן משטרתיות והן של יחידות אכיפה אחרות; לפגיעה קשה במאפיין היחידות החקירות

עמוד 8

לאיסוף ראיות בתיקים מורכבים ולשיבוש מהלכי משפט...

15. בעקבות השיטה המתוארת לעיל, קיבל נאשם 2 כספים בסכומים גדולים מהגורמים, אותם חלק עם נאשם 1, לאחר הפרשת סכומי כסף מסוימים לו- ע'.

4.קשה אפוא להפריז בחומרת העבירות והמעשים בגין הורשע המערער. המערער חבר כאמור לעוזד רונאל פישר ויחד "סחרו" ב מידע חוקית רגש לשם בצע כסף, תוך שיבוש קשה וגרימת נזק חמור לחיקיות רגשות, ותוך פגיעה קשה באמון הציבור ברשות אכיפת החוק, פגיעה שהשלכותיה חרוגות הרבה מעבר לפרש חמורה וקשה זו. מעשי המערער לא היו בגדיר מעידה חד-פעמית או קצרת-מועד אלא עניינו בתכנית עברינית שיטתיות וסדרורה, הקוללת שורה ארוכה של פעולות עבריניות לאורך תקופה ממושכת, אשר נפסקה רק עקב חשיפתה על ידי גורמי החוקה, ולא מיזמת המערער.

אין מדובר גם בשוטר זוטר ביחידת פריפריאלית העוסקת בפשיעת רחוב שగרתית, אלא בקצין חוקיות בכיר, משפטן בהכשרתו, ביחידת החשובה והרגישה ביוטר במשטרת ישראל, יחידת להב 433, שהיא "יחידת הדגל" של משטרת ישראל ו"קודש הקודשים" של מערכת החוקה, המופקדת, בין היתר, על החוקיות הרגשית והמורכבות ביוטר בתחום השחיתות השלטונית והפשיעה הכלכלית החמורה.

5. רצינו להאמין כי תופעות מעין אלה, של "חפרפרות" מטעם גורמים עבריניים המקננות לבב מערכות אכיפת החוק, הן נחלתן של מדיניות אחרות, והנה למropa הבושא, הנגע זה פשה גם במקומנו.

6. מדובר בליך מאורות ממש ופגיעה שאין קשה ממנה בערכים של טוהר המידות, שאין חשובים מהם במערכות השלטון בכלל ובמערכות אכיפת החוק בפרט. אין צורך לומר כי פרשה זו פגעה קשות גם בדיםיה ובתדמיתה הציבורית של המשטרה ובמורל השוטרים העושים מלאכתם נאמנה לילות כימים, וכלsoon בית משפט קמא:

"הנאשם, קצין משטרת בכיר בתפקיד בכיר וגייס ביצע שורה של עבירות לאורך ימים כחלק מתוכנית עברינית שיטתיות וכמעט ממוסדת, כשהוא מנצל את רום תפקידו ומעמדו, יוזם פעילות, מקבל שוחד וממשיך פעם אחר פעם. הננאשם פגע בעבודת המשטרה הנו במרקם ספציפיים והן בתדמיתה ובאמון הציבור. הננאשם לא היה רק שומר סף של שלטון החוק, תפקידו היה מהותי עוד יותר, כדי שאמור להחזיק ולהזקק את יסודות הבניין של שלטון החוק, אך הוא מעל, לא החזק ולא חזק אלא כרסם שוב ושוב ביסודות אלה. לאמון הציבור בהליך החוקתי והמשפטי חשיבות עצומה בחברה מותקנת ובריאה..."
(פסקה 18 לגזר הדין).

7. אכן, העונש שהוטל על המערער אינו מן הקלים, ואולם נוכח מכלל הנסיבות הרלבנטיות, כמפורט לעיל, לרבות היקפן של עבירות בהן הורשע המערער וחומרתן החריגאה, נסיבות ביצוען, משך תקופת ביצוען, כמו גם הנזקים החמורים - הישירים והעקיפים - שגרמו מעשי של המערער, אין סבור כי העונש שהושת על המערער מופלג לחומרה כלל ועיקר.

איני סבור שהאסמכתאות שהציג בא כוח המערער מלמדות על כך שהעונש שהוטל על המערער חורג לחומרה מהעניישה הנהוגת. המקרים שהוצגו עסקו במקרים פחות חמורים (השו: ע"פ 9145/11 מרעי נ' מדינת ישראל (1.5.2013); ע"פ 8238/12 טלקר נ' מדינת ישראל (20.1.2015); ע"פ 799/13 קרייף נ' מדינת ישראל (21.7.2013); וע"פ 11/2015 ואנו נ' מדינת ישראל (24.8.2015), להלן: ענן ואנו). מנגד, בצדק הפנה בא כוח

המדינה לעונש שהוטל בפרשת הולילנד על אורי שטרית, שהורשע ב- 4 עבירות של ליקחת שוחד, וכן בעבירה אחת של הלבנת הון, ובבעירה של רישום כזוב במסמכי תאגיד, אותן ביצע בעת שכיהן כמהנדס העיר ירושלים, ונידון לעונש מאסר בפועל של 7 שנים, שאושר בבית משפט זה, וכן לקנס בסך מיליון ₪ שהופחת ל- 850,000 ₪ בערעור (ע"פ 5076/14 אורי שטרית נ' מדינת ישראל (29.12.2015)). המקירה דין חמוץ יותר מהמקירה של שטרית, הן בנסיבות, המשר ובחומרת העבירות והן באשר לרגשות תפוקido של המערער דין.

8. גם חברי השופט זילברטל עמד על החומרה היתרה בمعنى המערער (פסקה 18), ונראה שגם חברי אינם סבור כי העונש שהוטל על המערער, כשלעצמם, חורג לחומרה. הטעם העיקרי מצדיק לדעת חברי תיקון גזר הדין הוא העובדה שבית משפט קמא התייחס בגזר דיןו לכטב האישום שלא בנוסח ששימושו בסיס להרשעתו של המערער, אלא בנוסח שהוכן במסגרת התקיק המתנהל בנפרד בעניינים של הנאים האחרים בפרשה, הכלל הבדלים אחדים בהתייחס למערער, עליהם עמד (פסקה 9).

אכן נפלה שגגה בגזר הדין כאמור, אלא שלטעמי אין בכך כדי להצדיק את התערבותונו בעונש שהוטל על המערער. ראשית, ההבדלים בין שני נסוחי כתוב האישום בהתייחס למערער הם שליליים. מדובר בתוספת עבירה אחת של ניסיון לקבלת שוחד, כאשר המערער הורשע כאמור ללא פחות מ- 40 עבירות (!), כולל 4 עבירות של ליקחת שוחד, וכן תוספת לנטיות ביצוע העבירות בשני אישומים. בהסתכלות כוללת על מכלול כתוב האישום והעבירות בהן הורשע המערער, לפי הودאותו, קשה מאד לראות בפעורים השולטים האמורים כבעל משקל כלשהו בקביעת עונשו. שנית, אולם פרטימ - מעתים ומינוריים - מתוך הנוסח الآخر של כתוב האישום מופיעים בגזר הדין רק במסגרת סקירת כתוב האישום, אך לא בהນמקת גזר הדין. עיוון בחלק האופרטיבי של גזר הדין מעלה שאין בו כל אזכור או הסתמכות על פרט, נסיבה או עבירה כלשהם שאינם מופיעים בכתב האישום בו הודה המערער לשם קביעת עונשו. ומכאן שהטענה שלא ניתן לשלו שאותם פרטיים השפיעו על קביעת עונשו של המערער היא טענה ספקולטיבית וקלושה. שלישית, דומני שזהו מקרה הולם בגדיר הוראת סעיף 215 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, לפיו "בית המשפט רשאי לדחות ערעור אף אם קיבל טענה שנטענה, אם היה סבור כי לא נגרם עיוות דין" (וראו גם בענין ואנונו, בפסקה 6 לפסק דין של השופט א' מהם).

9. הטעם לאחר, המשני, המצדיק לדעת חברי את תיקון גזר הדין הוא הבעת החרטה ושיתוף הפעולה של המערער עם הרשויות. גם נימוק זה אינו מצדיק לדעת התערבות, ولو מן הטעם שבית משפט קמא הביא שיקול זה בין שיקולי בקביעת עונשו של המערער ואף נתן לו משקל ממשי כאשר למרות החומרה המופלגת של העבירות בהן הורשע המערער, לא גזר את עונשו ברף העליון של המתחם אלא באמצעות (פסקאות 17-18 לגזר הדין). לא לモתר להזכיר לענין זה את טענת המדינה - שיש לה תימוכין גם בגזר דין ובנוסח כתוב האישום בו הודה המערער (ראו סעיף 8 לכתב האישום המצוטט בפסקה 3 לעיל) - כי בתחילת המערער לא שיתף פעולה בחקירותו, ועשה כן רק כעבור חודשים אחדים בעקבות הצלחת המשטרה בפריצת הקוד של הטלפונים הניידים של המערער - ע'.

10. אשר על כן אין סבור כי המקירה דין נמנעה על המקרים החריים בהן קיימת הצדקה להתערבות ערכאת הערעור בעונש שהושת על ידי הערכאה הדינונית (ע"פ 3060/15 אבו ריגיג נ' מדינת ישראל (21.7.2015); ע"פ 3856/13 גוני נ' מדינת ישראל (3.2.2014); ע"פ 7549/15 פחימה נ' מדינת ישראל (25.1.2016)); אדרבא, אני סבור שעליינו לאשר ולתת תוקף לגזר דין בבחינת "יראו ויראו". ועל כן, ואם דעתך תישמע, נותר את עונשו של המערער על כנו.

לפנִי מונחות חוות דעתם של חברי להרכב, מזה ומזה.

חכמי עמדו שניים על חומרת המעשים בהם הורשע המערער, ואני מצטרף לדבריהם - דברים כדורבנות - לא סיג. העבירות שביצע המערער כחוקר בכיר ביחידה משטרתית המהווה את "chod ha'hinot" במאבק בפשיעה הכלכלית, תוך ניצול תפקידו ומעמדו, גורמות לפגיעה קשה באמון הציבור במשטרת ישראל, והן מركיבות את היסודות עליהם מושתתת מערכת אכיפת החוק - יסודות של שיקיפותאמת, ושל שירות הציבור באופן מkeletal ונטול פניות. הצורך בהטלת עונשה מחמירה וממשית, בנסיבות אלה, הוא הכרחי, וכן לא ניתן להפריז בחשיבותו.

דברים אלו הם יציבים ואיתנים והם עומדים כשלעצמם. עם זאת, אין בהם כדי להפחית מהצורך לבחון את היל' גזירת העונש בנסיבותיו של כל מקרה ומרקם. במקרה הנדון, אני סבור כי ניתן להתעלם מהטעמים אותם מנה חברי השופט זילברטל להקלה מסוימת בעונש - במרכוז השגגה שנפללה בגין הדין בעניין סעיפי האישום, כמפורט בפסקה 15 לחווות דעתנו. אמנם, לא כל אימת שנפללה שגגה כאמור יהא מוצדק להתרебב בעונש [ואף חברי השופט זילברטל מכיר בכך, כפי שקבע במרקם קודמים, למשל: ע"פ 1747 פלוני י' מדינת ישראל, פסקה 2 (27.4.2014)]. ואולם, אין סבור כי ניתן להתעלם מנתון זה במרקם דין, ולא להעניק לו משקל כלל. בהקשר זהה, סבור אני כי יש להיזהר מקביעה נחרצת לפיה טעויות מסווג זה לא השפיעו על גזר הדין.

במושור המשפטי, דעתך היא כי משעה שמתברר שבית המשפט לא ראה נגד עינוי את סעיפי האישום המדיוקים והנכונים בבאו לגזר את דיןו של הנאשם, בשל טעות צזו או אחרת, עקרונות ההליך הפלילי מחייבים להניח כי טעות זו השפיעה על היל' גזירת העונש ועל תוצאותיו, והමבקש לקבוע אחרת הוא הנושא בנטול.

מסיבות אלה - בעיקר - אני מצטרף את הסכמתי לחוות דעתו של השופט זילברטל.

שׁוֹפֵט

לפיך הוחלת ברוב דעתך כאמור בפסק דין של השופט צ' זילברטל, אליו הצטרף השופט יי' דנציגר, נגד דעתך החולקת של השופט מ' מזוז.

ניתן היום, ט' בסיוון התשע"ו (15.6.2016).

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט

